

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-05-87-A
Datum: 4. decembar 2009.
Original: engleski

PRED ŽALBENIM VEĆEM

U sastavu: sudija Liu Daqun, predsjedavajući
sudija Mehmet Güney
sudija Fausto Pocar
sudija Andrésia Vaz
sudija Theodor Meron

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 4. decembra 2009.

TUŽILAC

protiv

**NIKOLE ŠAINOVIĆA
DRAGOLJUBA OJDANIĆA
NEBOJŠE PAVKOVIĆA
VLADIMIRA LAZAREVIĆA
SRETENA LUKIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO DRUGOM ZAHTEVU DRAGOLJUBA OJDANIĆA
ZA ODOBRENJE DA IZMENI SVOJU NAJAVU ŽALBE**

Tužilaštvo:

g. Peter Kremer, QC

Zastupnici odbrane:

g. Toma Fila i g. Vladimir Petrović za g. Nikolu Šainovića
g. Tomislav Višnjić i g. Peter Robinson za g. Dragoljuba Ojdanića
g. John Ackerman u g. Aleksandar Aleksić za g. Nebojšu Pavkovića
g. Mihajlo Bakrač i g. Đuro Čepić za g. Vladimira Lazarevića
g. Branko Lukić i g. Dragan Ivetić za g. Sretena Lukića

1. Žalbeno veće Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno veće, odnosno Međunarodni sud) rešava po "Zahtevu generala Ojdanića za odobrenje da izmeni svoju Izmenjenu najavu žalbe od 29. jula 2009." (dalje u tekstu: Zahtev), koji su 16. oktobra 2009. podneli branioci Dragoljuba Ojdanića (dalje u tekstu: Ojdanić).¹ Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilac) je odgovorilo 22. oktobra 2009.² Ojdanić je 29. oktobra 2009. uložio repliku.³

I. PROCEDURALNI KONTEKST

2. Pretresno veće III (dalje u tekstu: Pretresno veće) je 26. februara 2009. Ojdaniću izreklo Ojdaniću osuđujuću presudu na osnovu člana 7(1) Statuta za pomaganje i podržavanje krivičnih dela deportacije i drugih nehumanih dela (prisilno premeštanje) koja su mu stavljena na teret kao zločini protiv čovečnosti po članu 5 Statuta,⁴ kao i kaznu zatvora u trajanju od 15 godina.⁵

3. Ojdanić je 27. maja 2009. dostavio Najavu žalbe kojom osporava Prvostepenu presudu po osam osnova.⁶ Na Prvostepenu presudu žalili su se i Nikola Šainović, Nebojša Pavković, Vladimir Lazarević, Sreten Lukić, kao i tužilaštvo.⁷

¹ Imajući u vidu nepravilno numerisanje nekih paragrafa u Zahtevu, Žalbeno veće će upućivati na relevantne argumente kao da su paragrafi numerisani pravilnim redosledom.

² Odgovor tužilaštva na Ojdanićev drugi zahtev za odobrenje da izmeni svoju Najavu žalbe, 22. oktobar 2009. (dalje u tekstu: Odgovor).

³ Replika generala Ojdanića na Odgovor tužilaštva na njegov Drugi zahtev za odobrenje da izmeni svoju Najavu žalbe, 29. oktobar 2009. (dalje u tekstu: Replika). Ojdanić tvrdi da ga je Sekretarijat obavestio o Odgovoru 26. oktobra 2009. ujutro (Replika, fusnota 1). Žalbeno veće napominje da rok za ulaganje replike počinje teći od dostavljanja odgovora Sekretarijatu, a ne od dana kada ga je druga strana u postupku primila. Žalbeno veće stoga konstatuje da je Replika dostavljena neblagovremeno. Međutim, Žalbeno veće napominje da je odgovor dostavljen 22. oktobra 2009. posle redovnog radnog vremena a da je Ojdaniću uručen tek 26. oktobra 2008. Žalbeno veće konstatuje da navedene okolnosti predstavljaju valjan razlog za zakasnelo ulaganje Replike i prihvata tu repliku kao valjano podnetu (up. *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR.73.14, Odluka po zahtjevu tužilaštva za produženje roka, 23. januar 2009, str. 2-3; *Georges Anderson Nderumbumwe Rutaganda protiv tužioca*, predmet br. ICTR-96-3-R, Odluka po žalbi Georgesa Rutagande u vezi s pristupom svedočenju na zatvorenoj sednici i zapečaćenim dokaznim predmetima, 11. novembar 2008., fusnota 2).

⁴ *Tužilac protiv Milana Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Presuda, 26. februar 2009. (dalje u tekstu: Prvostepena presuda), Tom III, par. 630, 635; v. takođe Prvostepena presuda, Tom I, par. 6.

⁵ Prvostepena presuda, Tom III, par. 1209.

⁶ Najava žalbe generala Ojdanića, 27. maj 2009. (dalje u tekstu: Najava žalbe).

⁷ Najava žalbe odbrane, 27. maj 2009. i Žalbeni podnesak odbrane, 23. septembar 2009. (podneli branioci Nikole Šainovića); Najava žalbe na Presudu od 26. februara 2009. (podneli branioci Nebojše Pavkovića kao Dodatak A Podnesku generala Pavkovića s Izmenjenom najavom žalbe, 29. septembar 2009.) i Izmenjeni žalbeni podnesak generala Pavkovića, 30. septembar 2009. (podnet kao Dodatak A Podnesku generala Pavkovića s Izmenjenim žalbenim podneskom, 30. septembar 2009.); Najava žalbe odbrane Vladimira

4. Na osnovu pravila 108 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), Ojdanić je 29. jula 2009. od Žalbenog veća zatražio odobrenje za izmenu svog Sedmog žalbenog osnova.⁸ Žalbeno veće je 2. septembra 2009. odobrilo taj zahtev i prihvatilo Izmenjenu najavu žalbe priloženu kao Dodatak B Ojdanićevom Prvom zahtevu za izmenu Najavu žalbe (dalje u tekstu: Izmenjena najava žalbe).⁹ U skladu s Odlukom Žalbenog veća o produženju roka za podnošenje žalbenih podnesaka,¹⁰ Ojdanić je 23. septembra 2009. dostavio svoj Žalbeni podnesak.¹¹

II. MERODAVNO PRAVO

5. Na osnovu pravila 108 Pravilnika, Žalbeno veće "može, ako mu se podneskom pokaže valjan razlog, odobriti izmenu žalbenih osnova" sadržanih u najavi žalbe. Takav zahtev treba podneti što je ranije moguće nakon što se utvrdi nova navodna greška ili nakon što se otkrije bilo koji drugi osnov za traženje izmene najave žalbe.¹² Žalilac je obavezan da precizno navede izmene koje traži i pokaže da svaka od predloženih izmena zadovoljava kriterijum "valjanog razloga" iz pravila 108.¹³

6. Koncept "valjanog razloga" obuhvata kako valjan razlog za uvrštavanje traženih novih ili izmenjenih žalbenih osnova, tako i valjan razlog koji pokazuje zašto te osnove nisu uvrštene (ili nisu ispravno formulisane) u prvobitnoj najavi žalbe.¹⁴ Žalbeno veće je uzimalo, između ostalog, sledeće faktore prilikom utvrđivanja da li postoji "valjan razlog": (i) izmena je neznatna i ne utiče na sadržaj najave žalbe; (ii) suprotnoj strani neće biti naneta šteta izmenom ili joj se

---

Lazarevića, 27. maj 2009. (poverljivo) i Podnesak odbrane: ukidanje poverljivog statusa Najave žalbe, 29. maj 2009. i Ponovo podneti Žalbeni podnesak Vladimira Lazarevića (poverljivo), 2. oktobar 2009; javna redigovana verzija zavedena je 20. oktobra 2009; Najava žalbe Sretena Lukića na Presudu i Zahtev za prekoračenje ograničenja broja reči, 27. maj 2009, i Ponovo podneti Žalbeni podnesak, 27. maj 2009. i Žalbeni podnesak tužilaštva, 10. avgust 2009. (poverljivo). Javna redigovana verzija je zavedena 21. avgusta 2009. *Corrigendum* Žalbenog podneska tužilaštva zaveden je 24. avgusta 2009.

⁸ Zahtev generala Ojdanića za odobrenje za izmenu osnova 7 njegove Najave žalbe, 29. jul 2009. (dalje u tekstu: Prvi Ojdanićev zahtev za izmenu najave žalbe).

⁹ Odluka po zahtevu Dragoljuba Ojdanića za izmenu žalbenog osnova 7 njegove Najave žalbe, 2. septembar 2009. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Ojdanićem od 2. septembra 2009).

¹⁰ Odluka po zajedničkom zahtevu odbrane za produženje roka za podnošenje žalbenih podnesaka, 29. jun 2009, str. 5.

¹¹ Žalbeni podnesak generala Ojdanića (javno s poverljivim dodatkom), 23. septembar 2009. (dalje u tekstu: Žalbeni podnesak).

¹² Odluka po Drugom zahtevu Nebojše Pavkovića za izmenu Najave žalbe, 22. septembar 2009. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Pavkovićem od 22. septembra 2009.), par. 6; Odluka u vezi s Ojdanićem od 2. septembra 2009., par. 4 i reference koje se u njoj navode.

¹³ *Ibid.*

¹⁴ Odluka u vezi s Pavkovićem od 22. septembra 2009, par. 7; Odluka u vezi s Ojdanićem od 2. septembra 2009, par. 5.

ona ne protivi; i (iii) najava žalbe bi izmenom bila usklađena sa žalbenim podneskom.¹⁵ Ukoliko neki žalilac traži suštinsku izmenu kojom se proširuje obim žalbe, "valjan razlog" bi takođe mogao, pod određenim okolnostima, biti ustanovljen. Žalbeno veće podseća da nije utvrđen nikakav kumulativni spisak uslova pod kojima suštinska izmena može biti odobrena. Umesto toga, sve predložene izmene treba razmotriti imajući u vidu konkretne okolnosti predmeta.¹⁶

7. U određenim izuzetnim slučajevima, konkretno ukoliko je propust da se uvrste novi ili izmenjeni osnovi bio posledica nemara ili omaške branilaca, Žalbeno veće je dopuštalo izmene i u slučajevima kada žalilac nije izneo "valjan razlog". U tim slučajevima moralo se pokazati da je tražena izmena od suštinskog značaja za uspeh žalbe tako da bi njeno isključenje prouzrokovalo neostvarenje pravde.¹⁷ U tim ograničenim okolnostima, interesi pravde iziskuju da se žalilac ne smatra odgovornim za propuste svojih branilaca.¹⁸ Međutim, mora biti pokazano da dotično pitanje nije na primeren način obrađeno u ranijim podnescima i da bi se traženim izmenama ispravio taj propust.¹⁹

8. U praksi Međunarodnog suda je ustaljeno da kriterijume za izmenu žalbenih osnova treba tumačiti restriktivno u fazama žalbenog postupka u kojima bi te izmene iziskivale znatno usporavanje rešavanja po žalbi – na primer, ako bi iziskivale revidiranje i ponovno podnošenje podnesaka.²⁰ Drugačijim zaključkom žaliočima bi bila ostavljena sloboda da svoju strategiju menjaju i na taj način suštinski po svom nahođenju iznova započinju žalbeni postupak, ometajući ekspeditivno sprovođenje pravde i nanoseći štetu drugim stranama u postupku.²¹

III. DISKUSIJA

A. Argumenti strana u postupku

---

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ *Ibid.*

¹⁷ Odluka u vezi s Pavkovićem od 22. septembra 2009, par. 8; Odluka u vezi s Ojdanićem od 2. septembra 2009, par. 6.

¹⁸ *Ibid.*

¹⁹ Odluka u vezi s Ojdanićem od 2. septembra 2009, par. 6.

²⁰ Odluka u vezi s Pavkovićem od 22. septembra 2009, par. 9 i reference koje se u njoj navode.

²¹ *Ibid.*

9. Ojdanić traži odobrenje za izmenu svoje Izmenjene najave žalbe kako bi izneo novi podosnov 3(D).²² U okviru tražene izmene navodi se pravna greška u rezonovanju Pretresnog veća kada je reč o elementu *mens rea* za pomaganje i podržavanje, zbog koje, kako tvrdi Ojdanić, izrečena osuda treba biti poništena.²³ Konkretno, Ojdanić tvrdi da je Pretresno veće pogrešilo zaključivši da, kada je reč o *mens rea* za pomaganje i podržavanje, mora biti pokazano njegovo "znanje da svojim postupanjem pruža praktičnu pomoć, ohrabrenje ili moralnu podršku izvršenju krivičnih dela u osnovi".²⁴ Kako tvrdi Ojdanić, ispravan pravni standard iziskuje dokazivanje da je optuženi postupao sa ciljem da omogući izvršenje krivičnih dela u osnovi.²⁵ Iako je Pretresno veće utvrdilo da je Ojdanić znao za dotična krivična dela, ono nije utvrdilo da je on postupao s ciljem da omogući njihovo izvršenje.²⁶ Ojdanić tako tvrdi da je pristup Pretresnog veća u suprotnosti s pristupom jednog američkog federalnog apelacionog suda, koji je nedavno konstatovao da se za utvrđivanje *mens rea* za pomaganje i podržavanje u međunarodnom pravu traži dokazivanje cilja, a ne samo znanja.²⁷ Zaključujući da navodna greška direktno utiče na njegovu krivičnu odgovornost, Ojdanić tvrdi da interesi pravde nalažu da se predložena izmena odobri.²⁸

10. U vezi s razlozima iz kojih ranije nije iznio novi predloženi podosnov, Ojdanić tvrdi da je Odluka američkog suda doneta 2. oktobra 2009, posle podnošenja njegove Izmenjene najave žalbe i Žalbenog podneska.²⁹ On dalje tvrdi da je, iako se dotično pitanje pojavilo u jednom ranijem predmetu u SAD,³⁰ nedavna Odluka američkog suda predstavljala prvu odluku nekog apelacionog suda u vezi s uslovom *mens rea* za pomaganje i podržavanje u međunarodnom pravu.³¹ Ojdanić naglašava da je Zahtev podnet čim je branilac utvrdio navodnu grešku u Prvostepenoj presudi.³²

²² Zahtev, par. 4, 11. Ojdanić tvrdi da bi ta izmena iziskivala da paragrafi koji slede iza novog predloženog paragrafa 3(D) njegove Izmenjene najave žalbe budu ponovo numerisani i da se "[n]eznatne ispravke" unesu na stranicama sadržaja (*ibid*, par. 12).

²³ *Ibid.*, par. 4.

²⁴ *Ibid.*, par. 11.

²⁵ *Ibid.*

²⁶ *Ibid.*, par. 13–14.

²⁷ *Ibid.*, par. 3, gde se citira *Presbyterian Church of Sudan and Others v. Talisman Energy Inc.*, 582 F.3d 244 (2d Cir.), 2. oktobar 2009. (dalje u tekstu: Odluka američkog suda), str. 259; v. takođe Zahtev, par. 14-15.

²⁸ *Ibid.*, par. 14.

²⁹ *Ibid.*, par. 16.

³⁰ *Ibid.*, gdje se upućuje na saglasno mišljenje sudije Katzmanna u predmetu *Khulumani v. Barclay National Bank Ltd.*, 504 F3d 254, (2d Cir.), 12. oktobar 2007. (dalje u tekstu: Predmet iz 2007.), str. 277.

³¹ *Ibid.*, par. 17.

³² *Ibid.*, par. 18.

11. Ojdanić dalje tvrdi da dopuštanjem izmene ne bi bila naneta šteta nijednom drugom žalioocu niti bi ona dovela do odgađanja žalbenog postupka.³³ Konkretno, on tvrdi da ne traži nikakvu prednost u postupku, budući da Odgovor tužilaštva ne bi video pre podnošenja podnesaka u prilog svom novom predloženom žalbenom osnovu.³⁴ Najzad, Ojdanić traži, u slučaju da Žalbeno veće odobri izmenu njegove Izmenjene najave žalbe, da za 3.000 reči prekorači ograničenje broja reči za svoj Žalbeni podnesak i rok od 14 dana za podnošenje izmenjenog žalbenog podneska.³⁵ On nema ništa protiv toga da se jednako prekoračenje broja reči odobri tužilaštvu za njegov odgovor.³⁶

12. Tužilac se protivi Zahtevu, tvrdeći da Ojdanić nije iznio valjan razlog za propust da predloženi novi podosnov uvrsti u svoju prvobitnu Najavu žalbe.³⁷ Tužilac tvrdi da odluka nekog nacionalnog suda kojom se usvaja pravni pristup drugačiji od pristupa Pretresnog vijeća sama po sebi ne predstavlja valjan razlog za izmenu Najave žalbe. Naime, ona predstavlja argument koji potkrepljuje navod o greški.³⁸ Pored toga, tužilaštvo tvrdi da zaključak iz nedavne Odluke američkog suda nije nov i da je opširno razmatran u saglasnom mišljenju u Predmetu iz 2007. godine.³⁹ Činjenica da ovo saglasno izdvojeno mišljenje ne predstavlja obavezujući presedan na osnovu američkog zakona i da se Ojdanić stoga nije mogao na njega ranije osloniti, irelevantna je u kontekstu postupka pred Međunarodnim sudom u kom Veće nije obavezno da postupa u skladu s nacionalnom sudskom praksom.⁴⁰ Pored toga, tužilaštvo tvrdi da su pravni izvori na kojima se zasniva nedavna Odluka američkog suda bili dostupni pre podnošenja Ojdanićeve prvobitne Najave žalbe.⁴¹ Ipak, ukoliko Žalbeno veće odobri Zahtev, tužilaštvo traži jednako prekoračenje ograničenja broja reči za svoj podnesak respondentu.⁴²

13. Ojdanić u Replici tvrdi da se nije mogao osloniti na saglasno izdvojeno mišljenje iz 2007. godine budući da ga je iznio sudija pojedinac i da stoga predstavlja nedovoljnu potkrepu za osporavanje prakse Međunarodnog suda.⁴³ Upućujući na obavezu Međunarodnog

---

³³ *Ibid.*, par. 20.

³⁴ *Ibid.*

³⁵ *Ibid.*, par. 22-24.

³⁶ *Ibid.*, par. 23.

³⁷ Odgovor, par. 1.

³⁸ *Ibid.*, par. 3-4.

³⁹ *Ibid.*, par. 5-6.

⁴⁰ *Ibid.*, par. 6.

⁴¹ *Ibid.*, par. 7.

⁴² *Ibid.*, par. 9.

⁴³ Replika, par. 5.

suda da primenjuje međunarodno običajno pravo, Ojdanić naglašava relevantnost nedavne Odluke američkog suda prema kojoj za *mens rea* pomaganja i podržavanja zasnovanu na znanju nema osnova u međunarodnom običajnom pravu.⁴⁴ On tvrdi da bi uskraćivanje mogućnosti da osuđujuću presudu koja mu je izrečena osporava na osnovu "nedavnog i jednoglasnog zaključka u vezi sa sadržajem međunarodnog humanitarnog prava" rezultiralo nepravičnošću,⁴⁵ i ističe značaj koji rešavanje tog pitanja ima za praksu Međunarodnog suda.⁴⁶ Najzad, ukoliko Žalbeno veće utvrdi da nije pokazan valjan razlog, Ojdanić traži da ne bude smatran odgovornim za propust svog branioca da navedeni argument uvrsti u prvobitnu Najavu žalbe.⁴⁷

B. Analiza

1. Izmena žalbenih osnova

14. Žalbeno veće podseća da je ustaljena praksa ovog Međunarodnog suda da se poziva na međunarodno običajno pravo prilikom utvrđivanja obeležja krivičnih dela i vidova krivične odgovornosti.⁴⁸ Praksa nacionalnih sudova svakako može naravno biti od pomoći u tom pogledu,⁴⁹ iako "jedna jedina odluka nacionalnog suda ne predstavlja [...] nikakvu definitivnu normu za pitanja koja se javljaju u jedinstvenom kontekstu ovog Međunarodnog suda".⁵⁰

15. U svakom slučaju, Žalbeno veće ne smatra ubedljivim Ojdanićevu tvrdnju da ranije nije mogao izneti predloženi žalbeni podosnov zbog nedostatka obavezujućeg nacionalnog presedana u vezi s elementom *mens rea* pomaganja i podržavanja u međunarodnom pravu.⁵¹ Mogućnost nekog žalioca da utvrdi greške u prvostepenoj presudi nije ograničena na postojanje bilo kakve odluke domaćeg suda koja potkrepljuje njegov argument. Ukoliko neki žalilac namerava da tvrdi da je pretresno veće primenilo pogrešan pravni standard odstupajući

⁴⁴ *Ibid.*, par. 6-11.

⁴⁵ *Ibid.*, par. 12.

⁴⁶ *Ibid.*, par. 14.

⁴⁷ *Ibid.*, par. 15.

⁴⁸ *Tužilac protiv Stanislava Galića*, predmet br. IT-98-29-A, Presuda, 30. novembar 2006, par. 84.

⁴⁹ Up. *Tužilac protiv Duška Tadića zvanog Dule*, predmet br. IT-94-1-AR72, Odluka po zahtevu odbrane za ulaganje interlokutorne žalbe na nadležnost, 2. oktobar 1995, par. 99. V. takođe, u vezi s drugim pravnim pitanjima, *Tužilac protiv Pavla Strugara*, predmet br. IT-01-42-A, Presuda, 17. jul 2008, par. 44; *Tužilac protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-AR73.2, Odluka po interlokutornoj žalbi Ivana Čermaka na Odluku Pretresnog vijeća o sukobu interesa branitelja Čede Prodanovića i Jadranke Sloković, 29. jun 2007, par. 14.

⁵⁰ *Tužilac protiv Zejnila Delalića i drugih*, predmet br. IT-96-21-A, Presuda, 20. februar 2001, par. 703. Žalbeno vijeće dalje napominje da je odluku o kojoj je riječ donio nacionalni sud koji nije najviši apelacioni sud i da ona stoga nije obavezujuća čak ni za sve sudove u dotičnoj državi.

od standarda ustanovljenog u međunarodnom običajnom pravu ili praksi ovog Međunarodnog suda,⁵² on to može učiniti bez obzira na to da li je neki nacionalni sud doneo odluku po tom pitanju. Stoga, Ojdanićeva tvrdnja da je Odluka američkog suda tek nedavno doneta⁵³ nije utemeljena, kao ni njegov argument koji se poziva na saglasno mišljenje u predmetu iz 2007. godine.⁵⁴ Žalbeno veće se slaže s tužilaštvom da su pravni izvori na koje se poziva nedavna Odluka američkog suda bili dostupni Ojdaniću znatno pre podnošenja Najave žalbe i Žalbenog podneska.⁵⁵ Žalbeno veće stoga konstatuje da Ojdanić nije pokazao valjan razlog iz kog dotičnu navodnu grešku nije naveo u svojoj Najavi žalbe.

16. Žalbeno veće ipak podseća da je, u izvesnim izuzetnim okolnostima, odobravalo izmene i pored toga što nisu bili izneti valjani razlozi.⁵⁶ Žalbeno veće ima u vidu Ojdanićevu tvrdnju da se, u slučaju donošenja zaključka da nije pokazan valjan razlog, "branioci izvinjavaju Žalbenom veću za to što predloženi osnov nije bio naveden u prvobitnoj Najavi žalbe i traže da se njihov propust ne uzima protiv generala Ojdanića".⁵⁷ Ta tvrdnja nije od velike pomoći u utvrđivanju izuzetnih okolnosti, uzimajući u obzir da Ojdanić samo tvrdi da nova navodna greška ima "direktne implikacije po [...] Ojdanićevu krivičnu odgovornost" i obesnažuje Prvostepenu presudu,⁵⁸ ne obrazlažući zašto osude koje su mu izrečene ne bi mogle biti podržane u kontekstu Prvostepene presude u celini gledano, čak i kada bi Žalbeno veće odobrilo ovaj konkretni žalbeni podosnov.⁵⁹

17. S obzirom na navedeno, Žalbeno veće podseća da se osude koje su izrečene Ojdaniću za deportaciju i druga nehumana dela (prisilno premeštanje) kao zločine protiv čovečnosti zasnivaju isključivo na vidu odgovornosti za pomaganje i podržavanje.⁶⁰ U okviru novog žalbenog podosnova koji predlaže Ojdanić navodi se da je Pretresno veće time što nije tražilo

⁵¹ Zahtev, par. 16-17; Replika, par. 5.

⁵² Up. *Tužilac protiv Milomira Stakića*, predmet br. IT-97-24-A, Presuda, 22. mart 2006, par. 62.

⁵³ Zahtev, par. 16-17.

⁵⁴ Replika, par. 5.

⁵⁵ V. Odluka američkog suda, str. 258-259; Predmet iz 2007. godine, Saglasno mišljenje sudije Katzmanna, str. 270-281.

⁵⁶ V. *supra*, par. 7. V. takođe Odluka u vezi s Ojdanićem od 2. septembra 2009, par. 15 i dalje.

⁵⁷ Replika, par. 15.

⁵⁸ Zahtev, par. 14, 15.

⁵⁹ Žalbeno veće dalje ima u vidu svoju raniju odluku po Ojdanićevom zahtevu za izmenu žalbenih osnova, u kojoj je takođe zaključilo da je propust da se nova navodna greška navede u Najavi žalbe usledio zbog nepažnje branioca i odobrilo traženu izmenu kako bi se izbeglo neostvarenje pravde (Odluka u vezi s Ojdanićem od 2. septembra 2009, par. 15). Kao u ovom Zahtevu, Ojdanić je naveo argument o nepažnji kao alternativu iznošenju valjanog razloga. Takvo zastupanje nije od pomoći i efektivno je usmetreno na zamenu žaliočevih argumenata rezonovanjem Žalbenog veća.

⁶⁰ Prvostepena presuda, Tom III, par. 530.

da se dokaže da je optuženi imao za cilj da omogući izvršenje krivičnih dela koja su u osnovi usvojilo pogrešan pravni standard u vezi s *mens rea* za pomaganje i podržavanje.⁶¹ Ne upuštajući se u ocenjivanje merituma ove navodne greške, Žalbeno veće se slaže da bi, ukoliko bi taj Ojdanićev osnov bio usvojen, to zaista značilo da se osuda koja mu je izrečena zasniiva na standardu *mens rea* za pomaganje i podržavanje za koji nema uporišta u međunarodnom običajnom pravu. To bi sa svoje strane učinilo ništavim osude izrečene Ojdaniću, pod uslovom da pokaže da dokazi u sudskom spisu ne potkrepljuju zaključak o krivici zasnovan na cilju da se omoguće krivična dela u osnovi.⁶² Stoga, Žalbeno veće konstatuje da je nova navodna greška od suštinskog značaja za uspeh Ojdanićeve žalbe tako da bi dovela do neostvarenja pravde ako bi bila odbijena. Propust da se navedeni podosnov uvrsti u prvobitnu Najavu žalbe mora se stoga smatrati omaškom ili nepažnjom Ojdanićevih branilaca koji su bili obavezni da izvrše sveobuhvatan pregled Prvostepene presude u okvirima predviđenim pravilom 108 Pravilnika.⁶³

18. Žalbeno veće dalje podseća da pitanje štete suprotnoj strani predstavlja značajan faktor koji treba uzeti u obzir prilikom razmatranja zahteva za izmenu žalbenih osnova.⁶⁴ U ovom slučaju, Veće se uverilo da odobrenje Ojdaniću da dalje izmeni svoje žalbene osnove neće naneti nikakvu štetu odbrani ostalih žalilaca budući da neće imati nikakvog uticaja na tekući raspored podnošenja podnesaka i, samim tim, na ekspeditivno rešavanje po njihovim žalbama. Pored toga, eventualna šteta koja bi ovom izmenom mogla biti naneta dokaznom postupku tužilaštva svedena je na minimum činjenicom da ono ima mogućnost i dovoljno vremena da iznese argumente kojima će odgovariti na navedeni podosnov u svom podnesku respondentu koji treba da dostavi do 16. januara 2009.⁶⁵ Najzad, Žalbeno veće napominje da

⁶¹ Zahtev, par. 11.

⁶² U tom smislu, ako bi zaključilo da je Ojdanić u pravu kada tvrdi da se Pretresno veće oslonilo na pogrešan pravni standard, Žalbeno veće bi imalo diskreciono ovlašćenje da primeni ispravan pravni standard na dokaze sadržane u sudskom spisu i utvrdi da li je i samo van razumne sumnje ubeđeno da ti dokazi potkrepljuju zaključke o krivici (npr. *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-A, Presuda, 12. novembar 2009, par. 14, i tamo navedene reference).

⁶³ *V. Aloys Simba protiv tužioca*, predmet br. ICTR-01-76-A, Odluka po "Zahtevu tužioca za izmenu Najave žalbe na osnovu pravila 108", 17. avgust 2006. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Simba* od 17. avgusta 2006), par. 9.

⁶⁴ Up. Odluka u predmetu *Simba* od 17. avgusta 2006, par. 11; *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i Dragana Jokića*, predmet br. IT-02-60-A, Odluka po zahtjevu tužilaštva za dozvolu da izmijeni Najavu žalbe u vezi s Vidojem Blagojevićem, 20. jul 2005, str. 5 i Izdvojeno mišljenje sudije Shahabuddeena, par. 12-17.

⁶⁵ Odluka po zahtevu tužilaštva za podnošenje podnesaka respondentu, 1. oktobar 2009. (dalje u tekstu: Odluka od 1. oktobra 2009), str. 4. *V. Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i Dragana Jokića*, predmet br. IT-02-60-A, Odluka po zahtjevu Dragana Jokića za odobrenje da podnese Treću izmijenjenu najavu žalbe i Izmijenjeni žalbeni podnesak, 26. jun 2006. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Blagojević* od 26. juna 2006), par. 21, 40.

Ojdanić do trenutka podnošenja svog izmenjenog žalbenog podneska ne bi imao prednost uvida u argumente koje će tužilaštvo izneti u svom podnesku respondenta.

2. Dalje podnošenje podnesaka i zahtev za prekoračenje ograničenja broja reči

19. U vezi s Ojdanićevim zahtevom za odobrenje da za 3.000 reči prekorači ograničenje za svoj izmenjeni žalbeni podnesak, Žalbeno veće konstatuje da je ograničeno podnošenje dodatnih podnesaka neophodno zbog odobrenog uvrštavanja novog žalbenog podosnova, i dalje da je primereno dopustiti tužilaštvu isti maksimalan broj reči za njegov podnesak respondenta.⁶⁶

20. Ojdanić takođe traži odobrenje da svoj izmenjeni žalbeni podnesak dostavi najkasnije 14 dana od donošenja ove odluke.⁶⁷ Žalbeno veće s tim u vezi napominje da je Zahtev podnet u relativno kasnoj fazi žalbenog postupka posle podnošenja žalbenih podnesaka. Veće dalje napominje da tužilaštvo nije zatražilo dodatno produženje roka za dostavljanje svog podneska respondenta za slučaj da Zahtev bude odobren. Međutim, Žalbeno veće konstatuje da je Ojdanić imao dosta vremena da se upozna s navodnom greškom i formuliše argumente za koje smatra da mogu potkrepiti novi žalbeni podosnov. Shodno tome, i u svetlu ograničenog podnošenja podnesaka koji se traže,⁶⁸ Žalbeno veće konstatuje da je traženo produženje od 14 dana nepotrebno dugačko. Rok od sedam dana od donošenja ove odluke je u datim okolnostima primeren.

21. Žalbeno veće naglašava da izmene Žalbenog podneska moraju biti jasno navedene i striktno ograničene na uvrštavanje novog žalbenog osnova čije je iznošenje odobreno ovom Odlukom.

IV. DISPOZITIV

22. Iz gorenavedenih razloga, Žalbeno veće, većinom glasova uz suprotno mišljenje sudije Pocara, (i) **DELIMIČNO ODOBRAVA** Zahtev; (ii) **PRIHVATA KAO VALJANO PODNETU** Drugu izmenjenu najavu žalbe priloženu Zahtevu kao Dodatak C; (iii) **NALAŽE** Ojdaniću da najkasnije do 11. decembra 2009. podnese Izmenjeni žalbeni podnesak koji ne sme sadržati više od 48.000 reči; (iv) **DOPUŠTA** tužilaštvu da dostavi podnesak respondenta

⁶⁶ Up. Odluka po zahtevima odbrane za prekoračenje ograničenja broja reči, 8. septembar 2009, str. 5.

⁶⁷ Zahtev, par. 19, 22, 24.

koji može sadržati do 48.000 reči; i (v) **POTVRĐUJE** rok za dostavljanje podnesaka
respondenta tužilaštva koji je utvrđen Odlukom od 1. oktobra 2009.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleski tekst merodavan.

Dana 4. decembra 2009.
U Hagu
Holandija

/potpis na originalu/
sudija Liu Daqun, predsedavajući

[pečat Međunarodnog suda]

---

⁶⁸ Up. Odluka u predmetu *Blagojević* od 26. juna 2006, par. 41.